



Vicens Vives, recordat a Roses

Organitzat per l'Ajuntament de la població, l'1 de juliol de 2000 es va fer a Roses un homenatge a Jaume Vicens Vives amb motiu del 40è aniversari de la seva mort, que va comptar amb la presència, a més de la seva família, d'una àmplia representació del món polític i universitari.

Els actes varen començar amb un breu acte religiós en el cementiri de Roses, on s'inaugurà la sòbria tomba esculpida per Josep Maria Subirachs, en la qual es pot llegir, gravada en la llosa de pedra de tra-

vertí italiana, la màxima de l'historiador «Super adversa augeri». Després d'aquest acte la jornada va continuar al bell mig del recinte de la Ciutadella; amb una considerable i variada participació de públic, hi va tenir lloc l'acte acadèmic i ciutadà on es recordà Jaume Vicens. Fou el professor Jordi Nadal l'encarregat d'evocar i glossar la figura de l'historiador. La seva fou una intervenció feta, cer-

tament, des de l'admiració que solen sentir els deixebles vers els seus mestres. Mostrà, per una banda, la renovació que Vicens va suposar per a la historiografia catalana i espanyola en els anys difícils del franquisme, i per l'altra, la vigència i actualitat política dels seus plantejaments. L'alcalde de Roses i president de la Diputació de Girona, Carles Pàramo, i la vídua de Jaume Vicens, Roser

Veus i bits

Mentre que un llibreter no dubtaria gaire a afirmar que la indústria de la poesia travessa hores baixes, un mer afeccionat de terres gironines no ho diria pas amb tanta vehemència. Contra els arguments de l'un -les poques vendes i els tiratges esquistats dels llibres de poesia-, l'altre podria enumerar l'àmplia oferta mitjançant la qual la seva set pot ser sadollada. De recitals, només a Girona ciutat hom pot comptabilitzar, sense mencionar els esporàdics, l'oferta regular de la Nit de Poetes al setembre, la proposta de poesia que es fa a la sala Planeta a l'entorn del premi Casero per fires i el Festival de Poesia a la Casa de Cultura a l'abril. De premis, no cal ni recitar-los, tants són i diversos, ja que qualsevol ajuntament poc imaginatiu no dubta a organitzar uns jocs florals per Sant Jordi. O sigui, que qualsevol pot consumir o produir poesia sense haver de passar per l'embut i sedàs del món editorial. Si aquest panorama es completa amb biblioteques poèticament ben guarnides de clàssics, a qui li calen les llibreries?

En un altre ordre de coses, les característiques de la poesia la tornen molt apta per al món d'Internet. Tothom pot difondre-hi sense traves els seus poemes, s'hi poden crear fòrums i intercanvis, desenvolupar-s'hi paratextos i hipertextos amb efectes poètics insospitats. En aquest àmbit sí que estem una mica endarrerits: són poques les pàgines web de poesia llamineres construïdes des de terres gironines o dedicades a poetes autòctons, amb alguna excepció molt notable, com la polèmica pàgina dedicada a Fages de Climent, on es pot trobar molta obra inèdita del poeta de Figueres (<http://members.nbci.com/fages/>).

Amb veus i bits, doncs, la impremta potser serà cada vegada menys necessària per a la poesia. Segons el meu parer no cal escandalitzar-se'n gaire, del fet que l'expressió poètica defugui el contacte amb fotolits i rotatives. D'alguna manera es produeix un salt endarrere i un altre endavant, però ambdós són útils i bons. Reculant cap a la terra dels trobadors, on el pergami comptava poc en comparació amb la veu ben timbrada del joglar, la poesia serà capaç de mantenir la seva dimensió pública i comunitària, de patrimoni col·lectiu, tan important en un país com el nostre que no sap viure sense un poeta nacional. I avançant cap a l'espai internautic pot créixer la dimensió personal i més íntima, l'experimentació sense condicionants, tal vegada un pas més cap a aquella poesia pura i immaterial que anhelaven Paul Valéry i els simbolistes. El suport hi ajudarà, amb una poesia despullada de referent físic, purament virtual, sense papers que tot ho compliquen.

Josep Pujol i Coll

Rahola, al seu torn, varen evocar els lligams afectius i familiars de la família Vicens-Rahola amb aquesta vila alt-empordanesa, que queden prou palesos en la decisió de Jaume Vicens de «voler ser enterrat a l'indret que tant estimava». Finalment, l'acte va concloure amb el parlament del president de la Generalitat, el qual va exposar la gran influència que va tenir Vicens en determinats cercles econòmics i polítics de la Catalunya dels anys cinquanta i seixanta. A més, Jordi Pujol, en un exercici de franquesa i sinceritat, va reconèixer que alguns dels plantejaments de l'homenatjat sobre la història de Catalunya qüestionaven i violentaven certs llocs comuns de la historiografia de tall més romàntic en la qual ell mateix es va formar de jove. En definitiva, es pot concloure que aquest homenatge celebrat a Roses ha posat una vegada més de manifest que més enllà de la vessant historiogràfica de Vicens, el seu mesatge i ascendent han traspassat els cenacles universitaris i acadèmics, tal com, d'altra banda, es posà de relleu en el dossier que la *Revista de Girona* li dedicà en el número 191 (1998) i que, amb motiu d'aquest acte, es va reeditar com a separata.

Joaquim M. Puigvert i Solà

Reviu la vil·la romana de Tossa

Actuacions al jaciment arqueològic de la vil·la romana dels Ametllers. Tossa, estiu del 2000.

Si hi ha, en aquest país nostre, un jaciment arqueològic conegut, deixant de banda Empúries, és la vil·la romana dels Ametllers, emblemàtica estació descoberta i començada a excavar durant la segona dècada d'un segle que se'n escapa i que, després, altres il·lustres arqueòlegs han continuat explorant. No hi ha síntesi que no l'esmenti, ni reflexió global sobre la Hispània romana que no s'hiaturi. I tanmateix, llevat d'uns mosaics valuosos i de la seva presència, discreta però persistent, a tocar un dels principals carrers d'accés al nucli antic del poble i al mar, no és gaire el que en sabem, ni la seva presentació cara al públic és engrescadora ni intel·ligible. I tanmateix, és un element patrimonial ben lligat al poble de molt abans de l'allau del turisme de masses i que ha dormit el somni dels justos fent pensar, de vegades, si no seria més una nosa que un bé de déu. La vil·la dels

CARLES MITJA



Ametllers, malgrat l'existència d'un patronat legalment constituït al seu darrere, vegetava.

Les coses, però, a cops canvien. I en ocasions ho fan molt de pressa. De resultes de les eleccions municipals del 1999 i de les modificacions que comportaren sobre la composició del patronat, es veié la necessitat de recuperar el lloc, d'incorporar-lo als circuits de visites de la població, de fer-lo entenedor, atractiu i que acabés essent un punt de referència i d'interès. Per fer-ho era necessari enllestir un pla director on es dibuixessin les línies principals d'actuació, esglaiades en el temps, que s'anirien realitzant segons les possibilitats pressupostàries. Durant l'any 2000 s'ha delimitat arqueològicament l'àmbit de la vil·la, s'han iniciat els tràmits per protegir legalment el lloc, s'ha preparat la publicació dels treballs arqueològics realitzats els anys vuitanta i primers noranta i s'ha començat la primera fase d'excavació en extensió de la part senyorial de l'edifici, de cara a entendre'n l'evolució i preparar la seva presentació a partir d'un recorregut coherent i d'un tractament museístic atractiu i rigorós. L'Ajuntament, impulsor principal d'aquesta actuació, amb l'ajuda de la Diputació gironina iniciarà el pròxim mes de gener la segona i última campanya arqueològica que ha de deixar aquell sector a punt per al seu enjardinament, consolidació i obertura pública, que es podria realitzar, si res no falla, en els primers mesos del 2002. La vella «nosa» haurà esdevingut patrimoni viu, rendible, una part entenedora i comprensible de la història de Tossa, l'antiga Turissa.

Josep M. Nolla